

אזמרה לשמך

פסקי הלכות ותשובות מפי מורנו הגאון הגדול רבי עמרם פריד שליט"א

דיני רחיצה ביום טוב

מעיקר הדין מותר לרחוץ כל גופו במים צוננים, אולם נהגו בני אשכנז שלא לרחוץ כל גופו במים צוננים משום כמה חששות¹, אמנם במקום צער מותר לרחוץ כל גופו במים צוננים, ואף רחיצה במים חמים באופנים המותרים שיתבארו להלן, לא הותרה אלא במקום צער.

א. דיני רחיצה במים חמים ביום טוב

א. רחיצת כל הגוף במים חמים שהוחמו ביום טוב אסורה, ואם הוחמו מערב יום טוב, לבני ספרד מותר לרחוץ בהם, ולבני אשכנז אסור לרחוץ בהם².

ב. רחיצת כל הגוף באופן שרוחץ כל אבר בפני עצמו, במים חמים שהוחמו ביום טוב אסורה, אבל במים חמים שהוחמו מערב יום טוב מותר אף לבני אשכנז³.

ג. רחיצת פנים ידיים ורגלים מותרת גם במים חמים שהוחמו ביום טוב⁴.

ד. רחיצת מיעוט הגוף מותר ואף בחמים שהוחמו ביום טוב⁵ [עכ"פ שהוחמו בחמה].

ב. דיני חימום מים ביום טוב עבור רחיצה

א. לחמם מים ביום טוב עבור רחיצת כל הגוף אסור ואף שכונתו לרחוץ אבר אבר.

ב. לחמם מים ביום טוב לצורך רחיצת פנים ידיים ורגלים מותר⁶.

ג. לחמם מים ביום טוב עבור רחיצת מיעוט הגוף, נחלקו הראשונים בדבר⁷, ולמעשה בחימום מים על האש, וכן במים חמים שהוחמו על ידי בוילר חשמלי מי שמקל יש לו על מה לסמוך, ובחימום מים על ידי דוד שמש ניתן להקל לכתחילה.

ד. מי שפותח ברו מים חמים שהוחמו על ידי דוד שמש ומכח פתיחה זו נכנסים מים קרים לדוד השמש ומתחממים בו, לכאורה יש איסור בדבר כיון שמים אלו שנכנסים בדוד מתבשלים שלא לצורך יום טוב, והרי זה עושה מלאכת בישול לצורך חול, אך מי שמקל לפתוח לצורך רחיצה באופן המותר [לצורך פנים ידיים ורגליים או מיעוט הגוף] או שפותח לצורך שטיפת כלים, אין למחות בידו, אך אין להקל בכך לכתחילה⁸.

לחמם מים ביום טוב לרחוץ בהם אבר אחד, שצורך זה נחשב צורך השהו לכל נפש, ומשום כך כיון שרחיצת כל אבר אין בה גזירה שהרי מותר לחמם מים לצורכה, משום כך מותר אף כל הגוף כאשר רוחץ אותו באופן של אבר אבר.

4. שכיון שהנאה השהו לכל נפש הותרה ביום טוב, ומבואר בבית יוסף (שם ד"ה ומ"ש ולרחוץ) שאף אין בה גזירת מרחצאות משום שאינו נראה כרוחץ כל גופו ולא יבואו להקל לחמם מים ביו"ט.

5. כמבואר ברמ"א (סימן שכו ס"א) שכל שאינו רוב הגוף בכלל פניו ידיו ורגליו הוא, ולענין רחיצת פניו ידיו ורגליו הרי התבאר שמותר לרוחצם אף במים שהוחמו ביום טוב.

6. כמבואר לעיל שנחשב דבר השהו לכל נפש.

7. דעת הרשב"א (שבת מ ע"א) והרא"ש (הלכות מקואות) שמותר הדבר שנחשב צורך דבר השהו לכל נפש ולא גזרו בו איסור ומותר לחממו ביום טוב. אולם דעת תוספות (שבת שם) והחינוך (מצוה רצח) שאסור לחמם מים לרחיצת חלק מגופו שרק לרחיצת פניו ידיו ורגליו בלבד התירו לחמם המים.

8. שאמנם כמבואר המים הנכנסים בדוד ומתבשלים בו אינם מתבשלים לצורך יום טוב, שהרי משתמש במים שכבר היו בדוד, ומטעם זה אכן אין להשתמש במים אלו לרחיצת כלים וכיוצא בזה שהרי חימום מים אלו כמכשירי מכשירים שלא הותרו אף כשהם לצורך אוכל נפש, אמנם מכל מקום אין למחות במקל להשתמש בהם שיכול לסמוך שכיון שפעולה זו של פתיחת הברז עושה אותה לצורך אוכל נפש מותרת היא אף שיש בה מלאכה שאינה לצורך אוכל נפש וכעין מה שמצינו במגן אברהם (סימן תקא ס"ק י) שהתירו הבערה לצורך אוכל נפש אף שיש בה סתירה שאינה לצורך אוכל נפש, וכעין המבואר בסוגיית הגמרא (שבת קלד ע"א) בישראל אגומרי שמותר לכבות גחלים בכיבוי שאינו לצורך אוכל נפש משום הבישול שיש בזה. ואמנם יש

1. כמבואר במשנה ברורה (סימן שכו ס"ק כא) שיש לחשוש לסחיטת השער ועוד כמה חששות שמחמתם נהגו להמנע מרחיצה אף בצוננים. ובמקום צער מותר, אבל יזהר שיהיו המים צוננים לגמרי ולא יפתח אפילו במעט ברו המים החמים.

2. נחלקו הראשונים אם מדאורייתא מותר לחמם מים ביום טוב לצורך רחיצת כל גופו, דעת הרמב"ם (יום טוב פ"א ה"ט) שמדאורייתא מותר הדבר, כיון שצורך רחיצת הגוף נחשב צורך אוכל נפש השהו לכל נפש, ומלאכה הנעשית לצורך אוכל נפש מותרת מדאורייתא ביום טוב, אלא שתכמים אסרו לחמם מים לצורך רחיצת הגוף משום גזירת מרחצאות. ודעת התוספות (שבת לט ע"ב ד"ה ובית הלל) שאף מדאורייתא אסור לחמם מים ביום טוב לצורך רחיצת כל הגוף, שאין זה נחשב צורך השהו לכל נפש משום שרחיצת כל הגוף בכל יום אינה אלא למפונקים ואינה שוה לכל נפש. ומטעם זה נחלקו אם מותר לרחוץ כל גופו במים שהוחמו מערב יום טוב, דעת הרמב"ם שכיון שאף אם יבוא לחמם ביום טוב מים לרחיצה זו אין בו אלא איסור דרבנן, משום כך לא אסרו עליו לרחוץ כל גופו במים שהוחמו מערב יום טוב, ודעת תוספות שכיון שאם יחמם המים יעבור באיסור דאורייתא משום כך אסור לרחוץ כל גופו אף במים שהוחמו מערב יום טוב. ולהלכה פסק השלחן ערוך (סימן תקיא ס"ב) כדעת הרמב"ם שמותר לרחוץ כל גופו במים חמים שהוחמו מערב יום טוב, והרמ"א פסק כדעת התוספות שאסור לרחוץ כל גופו במים אלו. ואמנם כתב השלחן ערוך שאין רחיצה מותרת אלא שלא במרחץ, אבל בבית המרחץ אסור לרחוץ משום גזירת הבלנים, אכן נראה שמכל מקום רחיצה ביתית השכיחה בימינו אינה בכלל מרחץ ולא נאסרה בגזירה זו.

3. כאמור בהערה לעיל פסק הרמ"א כדעת תוספות שאסור מדאורייתא לחמם מים ביו"ט לצורך רחיצת כל הגוף וממילא שאסור מדרבנן לרחוץ במים שהוחמו מערב יום טוב, ואולם רחיצת אבר אבר מותרת אף לדעת הרמ"א, וביאר השלחן ערוך הגר"ז (סימן תקיא ס"א) שטעם הדבר משום שאף לדעת התוספות מותר מדאורייתא

ג. גדר "הוחמו בערב יום טוב וביום טוב"

א. אם הורידו את הסיר מהאש לפני כניסת החג נקרא שהוחמו מערב יום טוב.

ב. אם הניחו את הסיר על האש ביום טוב עצמו נקרא הוחמו ביום טוב.

ג. הניחו את המים על האש לחמם בערב יום טוב ונשארו שם ביום טוב עצמו, נחלקו הפוסקים אם נחשב הוחמו בערב יום טוב או הוחמו ביום טוב, והכרעת ההלכה שנחשב הדבר כהוחמו מערב יום טוב.

ד. עירב מים צוננים במים חמים שהוחמו מערב יום טוב, נחלקו הפוסקים בדבר, יש אומרים שדינם כמים שהוחמו בערב יום טוב, ויש אומרים שאם עשה כן לצנן המים נחשב הוחמו מערב יום טוב, ואם עשה לצורך חימום נחשב הוחמו ביום טוב¹⁰.

ד. רחיצת תינוק

תינוק שרגילים לרחוץ אותו כל יום, מותר לרחוץ את כל גופו ביום טוב, ואף במים חמים שהוחמו ביום טוב¹¹.

האופן שיהיה אפשר לחמם מים ביום טוב לצורך רחיצת כל גופו של תינוק, הוא רק בסיר שמניחים אותו על האש, וחלק ממימי משמשים לשתייה, או משמשים לצורך שטיפת כלים ואז אפשר להשתמש בשאר המים לצורך רחיצת כל גופו של התינוק.

תינוק שאין רגילים לרחצו כל יום, דיני רחיצתו כגדול¹².

ה. סיכום הלכה למעשה

האופן שבו אפשר לרחוץ ביום טוב הוא על ידי שיניחו סיר על האש ביום טוב, לצורך רחיצת פנים, ידיים ורגליים. לענין רחיצת מיעוט הגוף, ראה לעיל סעיף ב', אות ג'.

אפשרות נוספת, אם הסיר מונח על האש כבר לפני כניסת החג, מותר לרחוץ בו אף את כל גופו על ידי רחיצת אבר אבר.

באופן הנ"ל אות ב', יכול לערב את המים החמים עם מים קרים וירחץ בהם את כל גופו אבר אבר.

כאמור לעיל סעיף ב' אות ג', אין להשתמש במים מדוד שמש, אף לצורך רחיצת פנים, ידיים ורגליים וכן לצורך שטיפת כלים כיוון שנכנסים מים קרים, והם מתבשלים ולא משתמשים בהם בחג עצמו ואף לסוברים שכיוון שזה נעשה במעשה אחד מותר השימוש בדוד שמש מותר רק לצורך רחיצת פנים ידיים ורגליים [ולצורך מיעוט הגוף, ע"י לעיל, סעיף ב' אות ג'] וכן לצורך שטיפת כלים אבל לצורך רחיצת כל הגוף אבר אבר וכן לצורך רחיצת כל גוף התינוק - אסור.

כאמור לעיל סעיף ד' אות א', תינוק שרגילים לרחצו כל יום, מותר לרחצו ביום טוב, ואף במים שהוחמו ביום טוב, אך אסור לחמם מים לצורך כך. אך מותר לחמם מים באופן שחלק מהמים משמשים לצורך שטיפת כלים, כאמור לעיל סעיף ד' אות ב'. ולאילו המקלים להשתמש בדוד שמש ביום טוב, אפשר לפתוח את ברז המים החמים באמבטיה, לצורך שטיפת כלים, ואז גם להשתמש במים לצורך רחיצת התינוק. [אך לצורך רחיצת גדול, אי-אפשר להקל בכך, כיוון שרחיצת כל הגוף אבר אבר בחמין שהוחמו ביום טוב - אסורה].

שו"ת בדיני יום טוב

קילוף ירקות במקלף ביום טוב

שאלה: האם מותר ביום טוב לקלף ירקות מקליפתם במקלף המיוחד לכך.

תשובה: מעיקר הדין מותר, והמחמיר תבוא עליו ברכה¹³.

וכברה שבשבת חייב חטאת שמלאכה גמורה היא, אסורה היא אף ביום טוב, שכל ברירה שאסורה מדאורייתא בשבת אסורה חכמים ביום טוב.

ואולם המגיד משנה (י"ט פ"ג ה"ט"ו) הקשה על הרשב"א שלא מצינו כלל שמלאכת בורר אסורה ביום טוב, ולשון בית הלל בורר כדרכו משמע שאין בה איסור כלל, ומדברי הרמב"ם שהתיר (י"ט פ"ח) לבורר פסולת מתוך אוכל ביום טוב אף שבשבת ברירה זו אסורה מדאורייתא ויש בה חיוב חטאת, מבואר שאף ברירה האסורה מדאורייתא, בשבת ביום טוב מותרת היא, וביאר שאמנם מלאכת בורר הותרה ביום טוב בכל אופן, אלא שברירה בנפה וכברה נאסרה, משום שברירה זו דרך לעשותה לימים רבים, ואסרו חכמים לעשות מלאכה שדרך לעשותה לימים רבים כמבואר ברש"י ביצה שם.

ובשלחן ערוך (סימן תקי"ב) כתב "הבורר קטניות ביום טוב בורר כדרכו בחיקו ובתמחויו", וכתב על כך הרמ"א "אם רוצה לאכלו בו ביום", וכתב המגן אברהם (שם סק"ו) שהרמ"א הוסיף בזה שאף במקום שבורר לאותו יום אחר זמן שאין זה ברירה לאתרו ובשבת אסורה היא מדאורייתא ויש בה חיוב חטאת, מכל מקום ביום טוב מותרת היא, שמלאכת בורר מותר ביום טוב, והשמיע בזה הרמ"א שאין הלכה כדעת הרשב"א.

לחלק ביניהם ואין הדמיון מוכרח כלל, ומטעם זה יש לאסור הדבר אבל מכל מקום אין למחות במיקל.

9. ראה תוס' ישנים (שבת ל"ט ע"ב) ורעק"א (על שלחן ערוך או"ח סימן שכ"ו).

10. אגלי טל (מלאכת אופה ס"ק טו) הוכיח כן מסוגיית הגמרא (שבת מב ע"א) שאין זה נחשב כהוחמו ביום טוב, ואולם בתהלה לדוד (סימן שכ"ו) מצינו שחילק שאם כוונתו להוסיף מים חמים נחשב כהוחמו ביום טוב, אבל אם רק לצנן החמים אין זה נחשב הוחמו ביום טוב.

11. כתב המרדכי שרחיצת קטן הותר דהיינו רבייתיה שדרך לרוחצו תמיד לא גזרו בו. והובא במשנה ברורה (שם ס"ק יב)

12. מגן אברהם (שם סק"ה) שאם אין דרך לרוחצו בכל יום אין זה כלל היינו רבייתיה ואסורה רחיצתו כגדול.

13. במשנה (ביצה י"ד ע"ב) שנינו "הבורר קטניות ביום טוב, בית שמאי אומרים: בורר אוכל ואוכל, ובית הלל אומרים: בורר כדרכו, בחיקו בקנון ובתמחויו, אבל לא בטבלא ולא בנפה ולא בכברה", וכתב הרשב"א (בית מועד ש"א סימן ה) שהטעם שהתירו בית הלל לבורר כדרכו בקנון ובתמחויו הוא משום שכיון שאף בשבת אין בו חיוב חטאת אלא רק איסור שבות, משום כך התירוהו לכתחילה ביום טוב, אבל בנפה

שאלה: האם מותר ביום טוב לחתוך ירקות דק דק לצורך הכנת סלט ירקות וכדומה, כשעושה כן זמן רב קודם הסעודה.

תשובה: מותר, שכיון שאם יחתוך מערב יום טוב יפוג טעמו, הרי זה נחשב מלאכת אוכל נפש המותרת ביום טוב¹⁴.

גירוד תפוחי אדמה במגדרת ביום טוב

שאלה: האם מותר לגרד תפוחי אדמה במגדרת המיוחדת לכך, או למעוך תפוחי אדמה במועך המיועד לכך.

תשובה: מעיקר הדין מותר לגרד תפוחי אדמה, ונכון לעשות כן על ידי שינוי, כגון שיהפוך המגדרת ויגרד בצדה הפנימי, או שייגרד כדרכו אבל יעשה זאת על השלחן ולא על צלחת כדרכו בכל יום, ובמועך יעשה השינוי באופן זה שימועך על השלחן¹⁵.

הברירה של השמרים לבורר במשמרת, מכל מקום הותר הדבר ביום טוב. ואמנם ביאר הביאור הלכה (שם ד"ה מותר) שטעם ההיתר בזה משום שדרך הברירה במשמרת לבורר בה לפי שעה ואין בוררים בה לימים רבים, ומבואר שנקט עיקר כחילוק זה שכל כלי שדרך הברירה בו לפי שעה מותר לבורר בו, ונראה לכאורה נטיית הפסק בזה כדרכו של הגר"ז, ומטעם זה נראה שמעיקר הדין אפשר להקל לקלף פירות וירקות במקלף, שכלי שמקלפים בו לשעה הוא, אולם מכל מקום המחמיר כדעת החיי אדם שלא לקלף במקלף תבוא עליו הברכה.

14. כתב הרשב"א שמותר לטחון ירקות דק דק לאלתר סמוך לסעודה, וכתב החיי אדם (כלל פג) שדברי הרשב"א אמורים לשיטתו שאין להתיר טחינה ביום טוב אלא לאלתר, כפי שאין להתיר בורר ביום טוב אלא לאלתר, אבל לשיטת המגיד משנה ופסק הרמ"א שאף בורר לאחר זמן מותר כל שהוא באותו היום, הוא הדין שהטוחן לאחר זמן מותר כל שהוא באותו היום, ומטעם זה מותר לטחון ירקות דק דק אף כשאינו סמוך לסעודה, שאף שהן גידולי קרקע ובכלל מלאכת טחון, מכל מקום כיון שירק דרכו להפגם כאשר טוחנים אותו לזמן רב, משום כך מותר לטחון ביום טוב ואף שלא בסמוך לסעודה, וכן פסק המשנה ברורה שעה"צ שם ס"ק לו) שדינם כדין שום ושחלים שאין צריך שינוי בטחינתם, וראה עוד בהערה הבאה.

15. שנינו בירושלמי (ביצה פ"א ה"י) "מניין שאין בוררין ולא טוחנין ולא מרקדין ר' אחא בשם רשב"ל כל מלאכה לא יעשה בהם עד ושמתם את המצות, ר' יוסי בעי כלום למדו לתבשיל אלא מיכן ר' יוסה לא אמר כן אלא ר' יוסי בשם רשב"ל, אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם עד ושמתם את המצות תני חזקיה ופליג אך הוא לבדו הרי אלו מיעוטין שלא יקצור ולא יטחון ולא ירקד ביי"ט ע"כ. והתוספות (ביצה ג ע"א ד"ה גזירה) הביא דברי הירושלמי אלו ופירשו שהמיעוט בזה שלא הותרה עשיית מלאכה לצורך אוכל נפש ביום טוב אלא במלאכות שהן מלישה ואילך, אבל קצירה וטחינה וכיוצא בהן שנעשות לפני הלישה אין בהם היתר אוכל נפש.

ונחלקו הראשונים אם דין זה מדאורייתא הוא: דעת רש"י (ביצה כב ע"ב ד"ה אין צדין) ותוספות (מילה ז ע"ב ד"ה אין) שאיסור זה מדאורייתא וכדרשת הירושלמי שלא הותרה מלאכה לצורך אוכל נפש אלא מלישה ואילך. ודעת הרא"ש (ביצה פ"ג סימן א) הר"ן (ביצה שם ד"ה אין צדין) והטור (סימן תצה) שאינו אלא אסמכתא בעלמא, שמדאורייתא כל מלאכה הנעשית לצורך אוכל נפש מותרת ביום טוב, ורק מדרבנן אסרו מלאכות אלו שקודם לשה כיון שדרך לעשותם לימים רבים ולא ניכר שנעשות הם לצורך יום טוב. והשלחן ערוך (סימן תצה ס"ב) פסק כדעת הרא"ש שלעולם אין טחינה אסורה ביום טוב אלא מדרבנן.

ואולם הנה מצינו בגמרא (ביצה יד ע"א) שהתירו טחינת תבלין ביום טוב, והקשו הרמב"ן (מלחמת ה' ביצה כב ע"ב) והרשב"א (עבודת הקודש) מה טעם התירו טחינה זו והרי מלאכה זו ממלאכות שקודם לשה היא והרי אסורה היא מן התורה, וכתבו שיש לחלק שאין טחינה אסורה ביום טוב אלא טחינת תבואה וכיוצא בה שדרך לעשותה לימים רבים, שטחינה כגון זו נחשבת מלאכת עבודה שאסרה התורה, אבל טחינת תבלין כיון שאם טוחן אותה זמן רב קודם האכילה פג טעמה. משום כך אין דרך לעשות כן לימים רבים ואינה בכלל מלאכת עבודה ומותרת ביום טוב. וכעין זה כתב הר"ן שאף שרבנן אסרו מלאכות שקודם לשה אף שהן לצורך אוכל נפש [הר"ן לשיטתו שמלאכות שקודם לשה אינן אסורות אלא מדרבנן], מכל מקום לא אסרו טחינת תבלין, כיון שאין האיסור שאסרו אלא בטחינה שדרך לעשותה לימים רבים שבה גורו שלא יעסוק כל היום בטחינה, אולם טחינת תבלין המפיג טעמו שדרך לעשותה לשעה לא גורו לאוסרה.

ואמנם אף שגם לפי דעת המגיד משנה ופסק השלחן ערוך והרמ"א שאין איסור בורר ביום טוב כלל, אם בורר בכלי שדרך לבורר בו לימים רבים אסורו חכמים כמבואר בדין זה שאסור לבורר בנפה וכברה כמבואר בשלחן ערוך שם, מכל מקום נראה שמקלף פירות וירקות אינו נחשב ככלי שדרך לבורר בו לימים רבים, שהרי הדרך כיום שמקלפים בו מידי יום, ולפי זה יש להתיר קילוף פירות וירקות במקלף ביום טוב.

ואולם הנה בשלחן ערוך (סימן תקד ס"ב) כתב "אין מרקדין הקמח בתחלה אפילו על ידי שינוי, אבל אם רקדו מאתמול ונפל בו צרור או קיסם ורוצה לרקדו פעם שנית, מותר אף בלא שינוי" וכתב על כך הרמ"א "ויש אומרים שמותר ליטול הצרור או הקיסם בידו, אבל יש מחמירים ואוסרים". וכתב הפרי חדש (שם ס"ב) שנכון לנהוג כדעה זו ולהחמיר שלא לבורר ביד, וכן כתב המשנה ברורה (שם ס"ק יב).

הנה מקור שיטה זו הוא בדברי הכלבו (סימן נח) שכתב שאם נפל בקמח צרור או קיסם מותר לרקד בו כדי שייצא הצרור, אבל אסור להוציאו ביד. והקשו הפוסקים מה טעם פסק הרמ"א כשיטה זו האוסרת להוציא הצרור או הקיסם מהקמח ביד משום בורר, והרי הרמ"א פסק בסימן תקי (ס"ב) שאין איסור בורר ביום טוב כלל ורק אם בורר בכלי כנפה וכברה הוא שאסור ביום טוב, אבל הבורר בידו להוציא הצרור או הקיסם למה יאסר.

ושנינו בפוסקים כמה דרכים בישוב קושיא זו: בשלחן ערוך הגר"ז (סימן תקו קונטרס אחרון סק"א) תירץ שיש לחלק בין קטניות לקמח, שלא אמרו שאין איסור מלאכת בורר ביום טוב אלא בבירית קטניות שאין דרך לבוררן אלא לפי שעה, אבל ברירת חטים וקמח ושאר דברים שדרך לבוררן לזמן מרובה אסורים הם אף ביום טוב [וראה שם שהביא דברי השיטה מקובצת בביצה (כב ע"ב) שברירה כגון זו הנעשית לזמן מרובה אסורה היא מדאורייתא].

והחיי אדם (כלל פב אות א) תירץ שלא הותרה ברירה ביום טוב אלא באופן שאינו כדרך הברירה בחול, והיינו שברירת הקטניות שהותרה בסימן תקי היינו בדרכים אלו שאינם כאופן הברירה הרגיל בחול, אמנם אם בורר כדרכו בחול אסור אף ביום טוב, ומטעם זה אסור לבורר הצרור או הקיסם מהקמח משום שכך הוא דרך ברירתו בחול להוציאו בידו, ולא הותרה ברירה ביום טוב אלא באופן שאינו כדרך הברירה בחול.

הנה לדברי הגר"ז יש להתיר אף קילוף ירקות במקלף המיועד לכך, שאף שכך היא דרך הברירה של קילוף פסולת הקליפה מהירק בחול, מכל מקום כיון שדרך ברירה זו היא לשעה שכך עושים מידי יום במטבח ביתי הרי שאין איסור בברירה זו ביום טוב, אולם לדרכו של החיי אדם כיון שכך היא דרך הברירה בחול יש לאסור לקלף הירק במקלף שהרי כך הוא אופן הברירה בחול, וכאשר כך הוא אופן הברירה בחול לא הותר ביום טוב.

הנה מצינו במשנה ברורה (סימן תקד ביאור הלכה ד"ה משום) שהקשה על תירוצו של הגר"ז שאף ברירת מצות כבירית קטניות היא שדרך לבוררן לשעה, ומשום כך הביא תירוצו של החיי אדם ונראה מדבריו שסמך יותר על תירוץ זה, אלא שמכל מקום סיים על כך וצריך עיון. ומטעם זה נראה שכיון שנטיות הדברים במשנה ברורה כדרכו של החיי אדם משום כך נכון להחמיר שלא לקלף פירות וירקות במקלף באשר זה דרכן בחול, אולם מכל מקום המיקל בזה יש לו על מי לסמוך, שהרי אף המשנה ברורה סיים דבריו בצריך עיון, ומלבד שעיקר סברת החיי אדם צריך עיון בה מלשון הגמרא בורר כדרכו ומשמע שאף כדרך הבוררים בכלל ההיתר הוא, ועוד קשה על סברת החיי אדם מהדין המבואר בגמרא (שבת קלו ע"ב) ונפסק בשלחן ערוך (סימן תקי ס"ד) שמותר לתת שמרים למסנת לסננב, הרי שאף שכך דרך

ברכת ישר כח
להרב רוני ליקר שליט"א
על סיועו בהדפסת הגליון

לתרומות והנצחות, להערות והארות, ולקבלת
העלון במייל ניתן ליצור קשר 052-7175517
a0527175517@gmail.com

ברכת ישר כח
להרב אריה שינפלד שליט"א
על סיועו בהדפסת הגליון